

ARENГУESTLUSTE LÄBIVIIMISE KORD

Kinnitatud Muhu Põhikooli direktori 29.01.2007.a. käskkirjaga nr. 6-20

ÜLDSÄTTED

1. Arenguestluste läbiviimise põhjendus

Iga õpilase jaoks on tähtis enda saavutustest ja igal lapsevanemal oma lapse saavutustest klassijuhatajaga vestelda. Arenguestlus annab võimaluse süsteemse ja personaalse kontakti loomiseks iga õpilase ja lapsevanemaga.

2. Arenguestluste mõiste

Arenguestlus on arvamuste vahetus, mis peab viima üksteise paremale mõistmisele, suurendama õpilase õpitahet ning entusiasmi. Arenguestlus on regulaarne, hästi ettevalmistatud vestlus, kus arutatakse õpilase tulevikuplaane, pädevuste omandamise võimalusi ning lepitakse kokku tulevase perioodi tegevuste suhtes. Arenguestluste käigus arutatakse, kuidas saab õpetaja õpilase püstitatud eesmärkide saavutamisele kaasa aidata. Arenguestluste ajaks on nii õpilane kui õpetaja läbi mõelnud, mida soovitakse arutada seoses õpilase isikliku arenguga. Seda läbimõtlemit kergendab eneseanalüüsi leht.

3. Arenguestluste eesmärk

Arenguestluste laiemaks eesmärgiks on saavutada õppekavas sätestatud kasvatusesmärgid.

Arenguestluste eesmärgid on: keerukamate õppimis- ja käitumisraskuste ennetamine, suhete loomine õpilaste ja lapsevanematega ärakuulamise ja mõistmise kaudu, õpilaste püüdluste ja arengu toetamine õpilaste ja lapsevanemate juhendamise kaudu, koolipoolsete positiivsete ootuste väljendamine õpilastele, õpilaste eneseanalüüsivõime arendamine, tagasiside saamine õpilastelt ja lapsevanematelt.

Arenguestluste konkreetsemad eesmärgid on:

- • anda hinnang õppekavas sätestatud kasvatusesmärkidest tulenevatele pädevustele (LISA 1) õpilase eneseanalüüsi kaudu;
- • leppida kokku eeloleva perioodi eesmärkides;
- • leppida kokku arenguplaan eelolevaks arenguperioodiks;
- • aidata kaasa sellele, et õpilane tõstaks enda enesehinnangut.

4. Arenguestlus kui vastastikune kokkulepe

Tähtis on klassijuhataja ja õpilase vahelise vastastikuse kokkuleppe sõlmimine arengueesmärkide püstitamise ja nende saavutamise teede sõnastamise kaudu. Oluline on, et arengueesmärgid oleksid selgelt defineeritud ja reaalsed võimalused nende saavutamiseks oleksid läbi arutatud. Õpilase arengueesmärgid tuleb sõnastada nii, et ta ise oleks nendega nõus. Õpilase arengueesmärgid peavad olema seotud õpilase eneseanalüüsiga ning nende eesmärkide saavutamist peab olema võimalik jälgida ja mõõta. Õpilase arengueesmärkide saavutamisel on klassijuhatajal ning lapsevanematel toetav ja abistav roll.

5. Arenguestlus ja juhendamine

Klassijuhataja saab asjatundlikult juhendada õpilasi ja lapsevanemaid ainult nendes küsimustes, mis puudutavad õppimist, õpetamist ja kasvatamist. Probleemid, mis kerkivad arenguestlusel ning ei puuduta õppimist, õpetamist ja kasvatamist, lahendab klassijuhataja nõustamise teel. Nõustamine toimub nendel teemadel, mida klassijuhataja ise ei valda. Klassijuhataja suunab õpilase psühholoogi, logopeedi, sotsiaaltöötaja vm spetsialisti juurde.

6. Konfidentsiaalsusnõuded arenguestluse läbiviimisel

Õpilase eneseanalüüsi tulemused on konfidentsiaalsed. Õpilase eneseanalüüsi tulemusi ei tohi avaldada kolmandatele isikutele. Klassijuhatajale arenguestlusel teatavaks saanud kriminaalse sisuga informatsioon tuleb edastada vastavalt seaduses sätestatud korrale.

PROTSEDUURIREEGLID

7. Arenguestluste läbiviimise aeg

Arenguestlust viiakse läbi regulaarselt üks kord õppeaasta jooksul.

8. Arenguestluste ettevalmistamine.

Nii klassijuhataja kui õpilane peavad mõlemad arenguestluseks ette valmistuma. Klassijuhataja peab koostama õpilasele täitmiseks eneseanalüüsi lehe vastavalt lisale 1.

Arenguestlus tuleb läbi viia privaatses kohas ilma segavate asjaoludeta. Ruum tuleks muuta mugavaks ja kõrvaldada tuleb võimalikud segajad. Leida tuleks ruum, kus ei heliseks telefonid, ei oleks kolmandaid isikuid, pidevalt ei käida ruumis jms.

Kui õpilase ja lapsevanema jaoks on tegemist esimese arenguestlusega, siis klassijuhataja selgitab eelnevalt kasutatavaid vorme ning arenguestluse läbiviimise protseduuri.

Lapsevanemaga vestluse läbiviimisel toimub vestlus õpilase eneseanalüüsi vormi alusel. Lapsevanem ei pea eneseanalüüsi lehte eelnevalt täitma, vaid arenguestluse ajal püüab klassijuhataja aru saada, kuidas lapsevanem näeb oma lapse arengut ning kuidas klassijuhataja saab kaasa aidata selles osas lapsevanemale.

9. Arenguestluste dokumenteerimine.

Arenguestlused tuleb dokumenteerida. Dokumentatsioon sisaldab täidetud vormi *Arenguestluse aruanne*, mis täidetakse arenguestluse käigus. Aruanne kinnitatakse õpilase, lapsevanema ja klassijuhataja allkirjaga.

10. Arenguestluste läbiviimine.

Edukas on selline arenguestlus, mille käigus eelkõige õpilane aga ka lapsevanem saavad väljendada enda mõtteid, seisukohti ja arvamusi (õpilane või lapsevanem räägib 80 protsenti ja klassijuhataja 20 protsenti). Vestluse käigus peab õpilasele ja lapsevanemale jääma aega kommentaarideks, küsimusteks, ettepanekuteks ja arvamusteks.

Arenguvestlust võiks näiteks alustada sellest, et paluda õpilasel öelda oma arvamus selle kohta, kui hästi ta enda arvates on täitnud eelmise arenguvestluse ajal kokkulepitut.

Arenguvestluse võib klassijuhataja planeerida mitmeosalisena järgneva kava alusel:

Esimene osa (vestlus õpilasega):

- Annan õpilasele teada, millele arenguvestlus keskendub, kaua kestab ja mis on arenguvestluse eesmärk.
- Tunnustan õpilase püüdlusi. Tunnustada tuleb ka õpilasi, kes ei ole saavutanud küll eesmärke, aga on üritanud. Palun tuua õpilasel mõned näited selle kohta, kus talle tundub, et ta on täitnud oma eesmärgid. Vajadusel aitan positiivsete näidete leidmisel.
- Küsin põhjendusi ja selgitusi ja näiteid selliste olukordade, käitumiste (pädevuste) kohta, kus õpilane näeb oma arenguruumi.
- Kui õpilane tunneb vajadust mingi probleemi lahendamiseks, siis püüan leida lahenduse, mis on meile mõlemale vastuvõetav ning elluviidav kolmandaid osapooli kaasamata.
- Koostan ühiselt tegevusplaan.
- Saavutan kokkuleppe ning panen selle *Arenguvestluse aruande* lehele kirja.
- Pärast vestlust analüüsin vestluse tulemusi.

Teine osa (vestlus lapsevanemaga):

- Tutvustan õpilasega läbiviidud vestluse analüüsi tulemusi lapsevanemale ning lepime kokku millele vestlus keskendub.
- Viin läbi vestluse lapsvanemaga, et välja selgitada, kuidas aidata lapsevanemat lapse arengu toetamisel ning õpilase arengueesmärkide saavutamisel.
- Vajadusel juhendan lapsevanemat.
- Täidan lõpuni *Arenguvestluse aruande* lehe.

Arenguvestluse esimese osa lõpus kinnitab nii õpilane kui klassijuhataja allkirjaga arenguvestluse aruande, näidates, et nad mõlemad on kirjapanduga nõus ning on kokkulepetest selgesti aru saanud. Arenguvestluse teise osa lõpus kinnitab nii lapsevanem kui klassijuhataja allkirjaga arenguvestluse aruande. Õpilane koos lapsevanemaga ja klassijuhataja saavad arenguvestluste aruande koopia.

Õpilase arenguvestluse eneseanalüüsi leht ja ka lapsevanema eneseanalüüsileht antakse neile tagasi vastava vestluseosa lõppedes ning klassijuhataja ei tohi sellest endale koopiat teha.

11.Järeltegevused.

Arenguvestlusel saavutatud kokkulepete alusel võivad toimuda mitmed järeltegevused: täiendav arenguvestlus, juhendamine, saavutatu hindamine ning kokkulepete korrigeerimine, täiendav juhendamine jne. Kokkuleppel õpilase ja/või lapsevanemaga kaasatakse arenguvestluse järeltegevusse ka teisi õpetajaid ja koolitöötajaid ning vajadusel valla sots.töötaja.

12. Arenguestluse korraldamine ja vastutus.

Arenguestluse protsessi koordineerib ja vastutab nende toimumise eest direktori asetäitja õppe- ja kasvatustöö alal.

Arenguestluse viib läbi klassijuhataja, kes vastutab kõikide protseduurireeglite täitmise eest. Arenguestluse läbiviimise kuupäeva lepib personaalselt õpilasega ja lapsevanemaga kokku klassijuhataja.

Arenguestluse protseduuri ja tingimuste muutmise ettepanekuid on võimalik pidevalt teha kirjalikult direktori asetäitjale õppe- ja kasvatustöö alal. Muudatuste sisseviimisel hakkavad need kehtima uuest õppeaastast.

Õpilasel ja lapsevanemal on õigus esitada 10 päeva jooksul peale arenguestlust direktori asetäitjale õppe- ja kasvatustöö alal apellatsioon. Apellatsioon vaadatakse läbi kümne päeva jooksul.

§ 16. I kooliastmel taotletavad üldpädevused

I kooliastme lõpuks õpilane:

- 1) suhtub endasse positiivselt;
- 2) on viisakas, täidab lubadusi;
- 3) suhtub hoolivalt asjadesse, sest teab, et need on loodud inimeste tööga;
- 4) käitub loodust hoidvalt;
- 5) hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest, tahab olla terve;
- 6) tahab olla aus ja õiglane, mõistab *oma-võõras-ühine* tähendust;
- 7) mõistab, et inimeste soovid ja võimalused on erinevad, tunnustab kaaslaste õigust olla erinev;
- 8) teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida;
- 9) hindab oma perekonda, klassi ja kooli, oskab olla hea kaaslane;
- 10) tunneb ja austab oma kodupaika, kodumaad, riiki, Eesti riikluse sümboleid ja nendega seostuvaid käitumisreegleid; teab oma rahvuslikku kuuluvust, suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
- 11) tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest;
- 12) oskab ilu märgata ja hinnata;
- 13) hindab loovust, tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
- 14) püüab konflikte rahumeelselt lahendada;
- 15) oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid, nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada, lugeda lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti;
- 16) oskab ohutult liigelda, vältida ohtlikke olukordi, ohuolukorras abi kutsuda; teab, kuhu oma murega pöörduda;
- 17) oskab käivitada ja kasutada lihtsamaid arvutiprogramme;
- 18) oskab õppida üksi ja koos teistega, paaris ja rühmas; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;
- 19) oskab koostada päevakava ja seda järgida, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ja puhkamise vahel;
- 20) oskab end häälestada õppeülesandega toimetulemisele, oma tegevusi õppeülesande täitmisel mõtestada

§ 19. II kooliastmel taotletavad üldpädevused

II kooliastme lõpuks õpilane:

- 1) teab oma tugevaid ja nõrku külgi, püüab selgusele jõuda oma huvides ja püüdlustes;
- 2) on leidnud endale sobiva harrastuse, omab üldist ettekujutust töömaailmast;
- 3) peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne, tunneb vastutust oma tegude eest;
- 4) on seaduskuulekas, järgib ühiselu norme;
- 5) tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi, mõistab kompromisside vajalikkust;
- 6) suhtub inimestesse eelarvamusteta; seisab iseene ja teiste väärkuse eest, hoidub vägivallast;
- 7) hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena, õpilasena; püüab leida lahendusi kodus, koolis ja sõpruskonnas tekkinud probleemidele;
- 8) tunnetab end oma rahvuse liikmena, oma riigi kodanikuna;
- 9) suhtub lugupidavalt teistesse rahvastesse ja nende kultuuridesse;
- 10) väärtustab kunstiloomingut, soovib end kunstivahendite abil väljendada;
- 11) väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
- 12) väärtustab säästvat eluviisi;
- 13) oskab teha koostööd, täidab rühmas erinevaid rolle;
- 14) tunnustab ja aitab kaaslast, hindab enese ja kaaslaste töö tulemusi;
- 15) oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida vajalikku teavet erinevatest allikatest, teavet tõlgendada, kasutada, edastada;
- 16) oskab teha vahet faktil ja arvamusel, tunneb ja kasutab lihtsamaid *põhjusstagajärg-, eesmärk-vahend-*seoseid nähtuste kirjeldamisel ja seletamisel;
- 17) oskab kasutada arvutit ja Interneti suhtlusvahendina, oskab arvuti abil vormistada tekste;
- 18) oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, tunneb õpivõtteid, oskab neid kasutada vastavalt õppeülesande iseärasustele;
- 19) oskab oma tegevust kavandada ja hinnata, oma eksimusi näha ja tunnistada, oma tegevust korrigeerida;
- 20) oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta.

§ 22. III kooliastmel taotletavad üldpädevused

Põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) on adekvaatse enesehinnanguga, tunneb oma võimeid, huvisid, kavandab neist lähtuvalt oma õpitee, arvestades ka tööturu suundumusi;
- 2) on avatud enesearendusele;
- 3) on oma riigi lojaalne kodanik, omab põhiteadmisi ühiskonnast ning riiklusest, nende toimimisest, kodanikuõigustest ja -kohustustest; teab, et seaduste

mittetundmine ei vabanda õiguserikkumist;

4) austab väärikust ja inimõigusi, hoidub vägivallast, oskab sellele vastu seista;

5) väärtustab maailma kultuurilist mitmekesisust, oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas;

6) väärtustab kultuuri ja inimese loovust, oskab hinnata kunsti ja soovib end kunstivahendite abil väljendada;

7) väärtustab säästvat eluviisi; oskab näha inimtegevuse mõju loodusele;

8) väärtustab terveid eluviise, hoolitseb oma vaimse ja füüsilise tervise eest;

9) oskab õppida: seada õppimise eesmärgid, valida ja kasutada sobivaid õpivõtteid, hinnata oma õpitegevust;

10) oskab näha põhiseoseid looduses, looduse, inimtegevuse ja tehnoloogia seoseid;

11) tunneb tähtsamaid sotsiaalse manipuleerimise viise, mõistab meediatekstidele kriitilise lähenemise vajalikkust;

12) oskab nähtusi, olukordi ja probleeme analüüsida ja üldistada, selle tulemusi oma tegevuse kavandamisel, valikute tegemisel ja hindamisel rakendada;

13) püüab teha teadlikke valikuid, näha ette valiku tagajärgi;

14) oskab üldjoontes kavandada ühistegevuse eesmärgid ja eesmärkideni jõudmiseks vajalikke tegevusi, jaotada tööülesandeid, koostada ajakava;

15) oskab iseseisvalt kasutada arvutit õppimis- ja töövahendina, on omandanud põhikoolilõpetaja tehnoloogiaalased pädevused;

16) oskab suhelda, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid, rühmas arutleda;

17) oskab oma arvamust kujundada, põhjendada, kaitsta, vajadusel muuta;

18) oskab kasutada eri märgisüsteeme informatsiooni vastuvõtmiseks, talletamiseks, tõlgendamiseks, edastamiseks ja loomiseks;

19) tunneb uurimistöö ja arendusprojektide koostamise algtõdesid ja oskab neid vajadusel rakendada.